

ΚΟΡΙΝΝΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΔΑΜΠΡΟΣ ΕΥΓΛΩΗΣ

Συνδρομή Ιταλία: 'Εν 'Ελλάδι, ρο 8 ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ρρ. 12.—Ἐκαστὸν φύλ. τιμᾶται λ. 10.—Γραφεῖον Κ ο-
ρίννης, ἐν τῷ τυπ. τῆς Κ ορίννης.—Ἀι τῶ περιόδικον ἀφορῶντα ἐπιστολαὶ διεμβνόνται πρὸς τὸν ἰκθόστην.

ΕΚΔΟΤΗΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΧΙΩΤΗΣ

ΠΕΡΙ ΠΡΩΙΜΩΝ ΓΑΜΩΝ

Ἐπιστολὴ Β. Φραγκλίνου πρὸς τὸν Ἰωάννην Allegre

Ἀγαπητέ μου,

Θέλεις νὰ σοὶ εἶπω ἐλευθέρως τί φρονῶ περὶ τῶν πρώιμων γάμων, ἵν' ἀποκριθῆς ἄλλως εἰς τὰς ἀναριθμήτους ἐπικρίσεις τὰς γενομένας κατὰ τοῦ ἰδικοῦ σου. Δύνασαι ν' ἀναμνησθῆς ὅτι, καθ' ἣν ἐποχὴν μὲ συνεβουλεύθησιν περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, σοὶ ὑπέδειξα ὅτι δὲν ἐθεώρουν τὴν νεότητά καὶ τῶν δύο μερῶν ὡς κώλυμα τοῦ γάμου· ἀλλὰ τούναντίον, ἂν πρέπει νὰ κρίνω ἐκ τῶν διαφορῶν συνοικεσίων, ἅτινα ἐκτοτε ἐδυνήθησαν νὰ παρατηρήσω, κλίνω νὰ πιστεύσω ὅτι αὕτη ἡ μεγάλη νεότης παρέχει εἰς τοὺς συζύγους ἀσφαλεστέραν τὴν εὐδαιμονίαν. Οἱ νέοι ἔχουσι γενικῶς τὸν χαρακτήρα εὐκαμπτότερον, ἐμμένουσι πολὺ ὀλιγώτερον εἰς τὰς συνηθείας τῶν ἢ οἱ προθεβηκότες τὴν ἡλικίαν· συνοικειοῦνται λοιπὸν εὐχερέστερον πρὸς ἀλλήλους· ὅθεν ὀλιγώτερον παρ' αὐτοῖς ἐπαναλαμβάνονται τὰντικείμενα τῶν ἐρίδων καὶ σπανιώτερον δίδονται ἀπαρεσκείας ἀφορμαί. Οἱ νεαροὶ σύζυγοι δὲν ἔχουσι ἀληθῶς πᾶσαν ἐκείνην τὴν φρόνησιν, ἣν ἀπαιτεῖ ἡ διευθυνσις συνοικεσίου, ἀλλὰ δὲν θὰ λειψώσιν αὐτοῖς ἐν γένει συγγενεῖς ἢ φίλοι ὠρίμου ἡλικίας, πάντοτε διατεθειμένοι νὰ τοὺς βοηθῶσι διὰ τῶν συμβουλῶν τῶν καὶ πρόθυμοι ν' ἀναπληρῶσι τὴν ἐμπειρικὴν αὐτῶν ἑλλειψιν. Πρώιμος γάμος ἐθίζει ἐνωρὶς τοὺς νέους εἰς βίον καρποφόρον καὶ κανονικόν, εἶνε μάλιστα δυνατόν, νυμφευόμενός τις πρώιμως νὰ προλάβῃ εὐτυχῶς συμβεβηκότα τινὰ καὶ σχέσεις ἐξ ὧν βλάπτεται ἡ υἰεία καὶ ἡ ὑπόληψις ἢ καὶ ἀμφότερα. Ὑπάρχουσι μὲν τινες εὐρισκόμενοι ἐν καταστάσει, ἣτις ἀναγκάζει αὐτοὺς ἐνίοτε ν' ἀναβάλλωσι τὴν νύμφευσιν· ἀλλ' ἐν γένει, ἀφ' ὅτου ἡ φύσις κατέστησεν ἡμᾶς ἐπιτη-

δεῖους πρὸς γάμον, ὀφείλομεν λογικῶς νὰ εἰκάσωμεν ὅτι δὲν ἠπατήθη ἐμπνέουσα ἡμῖν τὸν πόθον. Ἐκ τῶν πολλῶν ἀτόπων, ἅτινα παράγουσιν οἱ ὄψιμοι γάμοι περιορίζομαι σημαντικῶν τὴν μικρὰν πιθανότητα ἣν παρέχουσι εἰς τοὺς γονεῖς ὅτι θὰ ζήσωσιν ἀρκούντως ὅπως ἐπιμεληθῶσι τῆς ἀνατροφῆς τῶν παιδίων· «Τὰ βραδυγέννητα τέκνα καθίστανται ἐνωρὶς ὀρφανὰ» λέγει ἰσπανικὴ τις παροιμία. Ὀλιβερὸν ἀντικείμενον σχέσεων τοῖς εὐρισκομένοις ἐν τοιαύτῃ θέσει. Παρ' ἡμῖν, ἐν τῇ Ἀμερικῇ, νυμφεύονται ὡς τὰ πολλὰ ἐν τῇ πρώτῃ τοῦ βίου· τὰ ἡμέτερα τέκνα, ἀπὸ τοῦ μέσου τοῦ σταδίου ἡμῶν, ἀξάνουσι καὶ προάγονται εἰς τὸν κόσμον· ὅταν δ' ἐπέλθῃ ἡ στιγμή ν' ἀποσυρθῶμεν τῶν φροντίδων τοῦ βίου, χαίρομεν ἔτι, διότι ἔχομεν θελκτικὴν δείλην καὶ τέλος ἐσπέραν ἣτις παρέχει ἡδονικὴν ἀνάπαυσιν. Νυμφευόμενοι νέοι ἔχομεν τὴν εὐτυχίαν ν' ἀπολαύσωμεν πολυμελεστέραν αἰκογένειαν· καὶ ἐπειδὴ παρ' ἡμῖν συνειθίζεται, ὡς ὑπαγορεύει ἡ φύσις, νὰ γαλουχῇ καὶ νὰ τρέφῃ αὐτὴ ἡ μήτηρ τὰ τέκνα τῆς, ἔχομεν τὴν ἡδονὴν ὅτι δυνάμεθα ν' ἀνατρέφωμεν πλείονα· διὰ τοῦτο αἱ πρόοδοι τοῦ πληθυσμοῦ γίνονται παρ' ἡμῖν ἀσυγκρίτως τῷ λόγῳ ταχύτεραι ἢ ἐν τῇ Εὐρώπῃ. Καθ' ὅλου εἰπεῖν, ἐχάρην πολὺ ὅτι ἐνυμφευθῆς καὶ σοὶ ἐκφράζω τὰ εἰλικρινῆ μου συγχαρητήρια. Διὰ τοῦ γάμου ἔλαβες θέσιν, δι' ἣς δύναται νὰ καταστῆς χρήσιμος πολίτης, ἐξῆλθες τῆς καταστάσεως ἐκείνης τῆς διηνεκοῦς ἀγαμίας ἣτις ὑπάρχει τοσοῦτον ἐναντία τῇ φύσει. Ἐν τούτοις πολλοὶ, καὶ τοὶ μὴ ἐξ ἀρχῆς καταδεδικασμένοι εἰς αἰωνίαν ἀπομόνωσιν, ἐπειδὴ ἐβράδυναν ν' ἀποφασίσωσιν, ἐπέραναν τὸν βίον ἐν καταστάσει, ἣτις ἀφαιρεῖ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου μέρος τῆς ἀξίας αὐτοῦ. Εἷς τόμος κεχωρισμένος δὲν ἔχει τὴν ἀξίαν, ἣν κέκτηται, ὅταν ἀποτελῇ μέρος πλήρους συλλογῆς. Τί ἀξίζει τὸ ἡμισυ ζεύ-

γους φαλίδων; Πρὸς τι δύναται νὰ χρησιμεύσῃ; Μόλις πρὸς κατασκευὴν ἀθλοῦ ζύστρου.

Παρακαλῶ νὰ προσενέγκῃς τοὺς χαιρετισμούς μου εἰς τὴν νεαράν σου σύζυγον καὶ νὰ καταστήσῃς ἀπαδεκτὰς τὰς ὑπὲρ τῆς εὐτυχίας της εὐχάς μου. Εἶμαι γέρων καὶ σύρομαι δυσκόλως· ἄλλως ἤθελον ἐκπληρώσει προσωπικῶς τὴν γλυκεῖαν ταύτην ἐντολήν. Πολὺ μετρίως θὰ ἐξασκήσω τὸ προνόμιον, ὅπερ ἔχουσιν οἱ γέροντες νὰ συμβουλευώσι τοὺς νεαροὺς τῶν φίλων. Μεταχειρίζου πάντοτε τὴν σύζυγόν σου μετὰ σεβασμοῦ, καὶ θὰ σε σέβωνται οὐ μόνον αὐτὴ ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ περὶ σε. Μὴ μεταχειρισθῆς ποτὲ πρὸς αὐτὴν ἐκφράσιν περιφρονητικὴν, οὐδ' ἀστεϊζόμενος· διότι τοιοῦτοι χαριεντισμοί, καὶ ἂν σπανίως ἐπαναλαμβάνωνται, μεταβάλλονται συγνάκις εἰς σπουδαίας ἐριδας. Ἔσο ἐπιμελῆς ἐν τῷ ἔργῳ σου καὶ θέλεις ἀποκτήσῃ γνώσεις· ἔσο φιλόπονος, οἰκονόμος καὶ θὰ καταστήσῃς πλούσιος· ἔσο λιτός, ἔχε ἐγκράτειαν καὶ θὰ διατηρῆς καλῶς τὴν ὑγείαν· τέλος ἔσο ἐνάρετος καὶ θὰ εὐδαιμονήσῃς ἢ τοῦλάχιστον θὰ ἔχῃς πράξῃ πᾶν ὅ,τι ἤρμοζε νὰ πράξῃ πρὸς τοῦτο. Δέομαι τοῦ Ὑψίστου νὰ εὐλογήσῃ σε καὶ τὴν σύζυγόν σου.

Ὁ εὖνοος υἱὸν
B. ΦΡΑΓΚΛΙΝΟΣ.

Ἐν τῇ σημειώσει, δι' ἧς συνωδύσαμεν τὴν ἐν τῷ 15 φύλλῳ τῆς «Κορίννης» δημοσιευθεῖσαν ἐπιστολήν τοῦ Φραγκλίνου, ὑπεδειξάμεν ὅτι ὑπάρχει τις ἐπιστολὴ αὐτοῦ, ἀποφαινομένη ὑπὲρ τῶν πρώτων γάμων· τὸ θέμα τοῦτο ἐφέιλκυσε τὴν προσοχὴν φίλων τινῶν, οἵτινες ἐπιμόνως ἐζήτησαν τὴν δημοσιεύσιν τῆς ἀνωτέρω ἐπιστολῆς. Καὶ ἡ μὲν αἴτησις δὲν ἐφάνη ἀναξία παραδοχῆς, ἀλλ' ἡ ἐκπλήρωσις ἐγένετο ἐπὶ τῇ πεποιθήσει ὅτι τοῦ Φραγκλίνου αἱ γνώμαι δὲν θὰ θεωρηθῶσιν ὡς νόμοι· ἢ ἂν καὶ τοῦτο συμβῆ, ἡ ἐφαρμογὴ αὐτῶν θ' ἀποβλέπη οὐχ εἰς τὸ μέλλον, ὡς ἡ τῶν πολιτειακῶν νόμων, ἀλλὰ εἰς τὸ παρελθόν, ἥτοι ὅτι θὰ χρησιμεύσωσι μόνον ὡς ἀπολογία ὑπὲρ τετελεσμένων ἤδη πραγμάτων. Ἄλλη τις ἐκδοχὴ φοβοῦμαι μὴ ὑπάρξῃ ἀφορμὴ τολμηρῶν ἔργων καὶ οἰκογενειακῶν φροντίδων.

Σ. Δ. ΒΑΛΒΗΣ

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΚΑΣΤΕΛΛΑΝΟΣ

Ἡθοποιός

Ὁ διάσημος οὗτος δραματικός ἠθοποιὸς ἐγεννήθη ἐν Ἀργεὶ τῆς Ἑλλάδος, ἐκ πατρὸς μὲν γάλλου ἀξιωματικοῦ τοῦ ἱππικοῦ, συνοδοῦ καὶ συμπατριωτοῦ τοῦ Λόρδου Βύρωνος κατὰ τὸν ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος ἀγῶνα, ἐκ μητρὸς δὲ Ἑλληνίδος. Προορισθεὶς κατ' ἀρχὰς διὰ τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον, ὁ νέος ἠθοποιός, ὃν εἶχον ἀποστείλῃ εἰς Ῥώμην πρὸς σπουδὴν τῆς θεολογίας, παρήτησε τὸ ῥάσον καὶ κατώρθωσε νὰ εἰσαχθῆ εἰς τὴν ἐν Τουλῶνι δευτερεύουσαν ναυτικὴν σχολὴν, ἣν τάχιστα ἀφῆκε, τῷ 1838, ἐπὶ τῇ ἐπιθυμίᾳ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, ποθούσης ὅπως ὁ νέος Εὐγένιος μεταβῆ εἰς Παρισίους καὶ ἐπιδοθῆ εἰς τὸ ἐμπόριον. Κυριευθεὶς ὑπ' ἀκατασχέτου κλίσεως πρὸς τὰ θεατρικά, καθιέρωσε τότε πάσας τὰς στιγμὰς σχολῆς του εἰς τὸ νὰ φοιτᾷ εἰς τὰ διάφορα δραματικὰ θέατρα καὶ συνδεθεὶς διὰ φιλίας μετὰ τοῦ διασημοῦ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην δραματικοῦ καλλιτέχνου Κ. Ἀλφρέδου Δυβερῶ ἀνειρέθη καὶ αὐτὸς θέσιν τινα ὑπὸ τὸν ἥλιον τῆς δραματικῆς καλλιτεχνίας. Ἐκτοτε τὸ μικρὸν ἐμπόριόν του παρημελήθη ὑπ' αὐτοῦ, περὶ δὲ τὸ 1834 ἐδοκίμασεν ἑαυτὸν ἐπὶ τῆς σκηνῆς φιλοδραματικοῦ τινος θεάτρου, ἐφ' ἧς ὁ Χριστιανὸς καὶ ἄλλοι ἀπεδύοντο κατὰ πρῶτον τότε εἰς τὸν ἠθοποιῶν, καὶ μετὰ ταῦτα διέτρεξε πάντα τὰ θεάτρα τῶν παρισινῶν περιχώρων, προσληφθεὶς τέλος εἰς τὸ θέατρον τῆς παραθαλασσοῦ Βωλονίας.—

Χειροκροτήθεις ἀλληλοδιαδόχως ἐν Βρυξέλλαις, ἐν Βερσαλλίαις, ἐν Τωλώσῃ καὶ ἐν Αὐῶνι, ἐνθα ἀφῆκε τὰς ὠραιότερας ἀναμνήσεις, ὁ κύριος Εὐγένιος Καστελλάνος ἐκλήθη, τῷ 1855, εἰς Παρισίους, ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ Ambigu Comique. Αἱ ἀπαρχαὶ του ἐπὶ τῶν σκηνῶν τοῦ πρωτεύοντος ἐν τῷ δράματι θεάτρου τούτου, ἐγένοντο διὰ τοῦ προσώπου τοῦ Ἀλέξιδος, ἐν τῷ δράματι ὁ Μόλος τοῦ Ἐρημητηρίου, ὅπερ διέπλασε μετὰ λαμπρᾶς ἐπιτυχίας. Ἐκτοτε, τὸ πρόσωπον τοῦ Δουμένικου ἐν τῇ Ἰψηρετρίᾳ, τὸ τοῦ Ἀδάμ ἐν τῷ Ἀπολωλότι Παραδείσῳ, τὸ τοῦ Κόμητος ἐν τῷ ὠραίῳ δράματι τῶν κκ. Γκεροῦλ καὶ Molè. Gentilhomme ἢ Κόμησσα Νοβάιλ, ἀνύψωσεν τὸν Εὐγένιον Καστελλάνον εἰς τὴν πρώτην τάξιν τῶν εἰς τὸ κοινὸν προσφιλῶν ἠθοποιῶν. Ὁ Πέτρος καὶ Ἀνδρέας

τῶν Πτωχῶν τῶν Παρισίων, ὁ κύριος Μοντελεόνε ἐν τῷ Κατασκόπῳ Ὑψηλῆς Περιωπῆς ὁ Βάνδισων ἐν Τοῖς Φυγάσιν, ὁ γερουσιαστὴς Βιρδ ἐν τῇ Καλύβῃ τοῦ Γέρω-Θωμᾶ, ὁ Κορνήλιος Ἀγρίππας ἐν τῇ Ἰωάννῃ Γρέϋ, ὁ Δαγοβέρτος ἐν τῷ Περιπλανωμένῳ, ὁ Ἐβρίκος ὁ Γ' ἐν τῇ Δεσποίρῃ τοῦ Μονσωρῶ, παρέσχον αὐτῷ ἐξαιρετοὺς ἠθοποιίας καὶ ἀφορμὴν ἵνα ἐπιδείξηται ἀπαράμιλλον σκηνικὴν εὐφυΐαν. Παραθέσωμεν πρὸς τοῦτοις μεταξὺ τῶν πρωτοτύπων τούτων διαπλάσεων τοῦ καλλιτέχνου τὸν Fanfan la Tulipe, τὴν οἰκίαν τῆς γεφύρας τῆς Παναγίας, τὸν Μάτθελ τοῦ εὐφαντάστου κυρίου Ἰουλίου Βαρδιῆ, καὶ ἐπ' ἐσχάτων τὸ πρόσωπον τοῦ Δόκτωρος Ἰωσήφ ἐν τῷ Κόμητι δὲ Σὼλ, περικαλήτω δράματι, ἐν ᾧ, συνεργασθεὶς μετὰ τοῦ περιφήμου Φρειδερίκου Λεμαίτρ, ἀπέσπασεν οὐχὶ ὀλιγώτερον ἐνθουσιώδη τὰ χειροκροτήματα μεμαγευμένου κοινῷ· τὸ πρόσωπον τοῦ Ῥότζεστερ ἐν τῇ Κόρῃ τοῦ Ἐπαράτου, τοὺς τέσσαρας διαφοροὺς χαρακτήρας, τοῦ Καίσαρος, τοῦ Ἀνδρέα, τοῦ συμβολαιογράφου, τοῦ σιρ Οὐίλλιαμς καὶ τοῦ δόκτωρος Γόρδωνος ἐν τῷ Ῥοκαμβόλ, καὶ πλήθος ἄλλων χαρακτήρων ἐν δευτερεύουσι δράμασι τοῦ νεωτέρου γαλλικοῦ δραματολογίου.

Καλλιτέχνης ἀρίστης σχολῆς, ἠθοποιὸς εὐσυνείδητος, ἀνὴρ τελείας καλλονῆς καὶ μεγαλοπροπεσοῦς παραστήματος, ὁ κύριος Εὐγένιος Καστελλάνος μελετᾷ μετὰ μεγίστης ἐπιμελείας τοὺς χαρακτήρας του, κέκμηται δὲ εἰς ὑπατον βαθμὸν τὴν τέχνην τοῦ μετασχηματίζειν τὴν μορφήν του. Δράσις δὲ ζωηρὰ καὶ θερμῇ, ἀπαγγελία εὐμέθοδος καὶ μελωδική, φωνητικὸν ὄργανον εἰς ἄκρον εὐάρεστον, καίτοι στερούμενον ἐνίοτε ἀναλόγου δυνάμεως ἤχου, κατέστισαν τὸν κύριον Εὐγένιον Καστελλάνον ἕνα τῶν πρώτων καὶ συμπαθητικωτέρων ἐκ τῶν συγχρόνων γάλλων δραματικῶν καλλιτεχνῶν.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ) Α. Β. Γ.

ΤΟΣΚΑΝΙΚΟΣ ΓΑΜΟΣ

Ἐκ τοῦ ἀγγλικῷ.

Συλλ. καὶ τέλος ἐπὶ σελ. 124.

Ἡ δέσποινα Ἐλένη κατ' ἀρχὰς ἠγανάκτησεν ἀναφωνήσασα·

Ἔνας ἔμπορος! αὐτὸς πρέπει νὰ εἶναι μωρός!

Τῇ ἀληθείᾳ ὁ κύριος Μικελίνης ἦτο μὲν ἔμπορος σίτου καὶ γεννημάτων, πλὴν ἦτο μεγαλέμπορος τῶν εἰδῶν αὐτῶν, ἥτοι αἱ πωλήσεις του ἐγένοντο

χονδρικῶς καὶ ἐκ πολλῶν κερδῶν. Ἄλλ' ἡ Πιστόγια, κατὰ τὴν δέσποιναν, δὲν ἦτο πόλις, ἐπιτρέπουσα εἰς τὸν ὀρίζοντά της χάριέν τι νέφος νὰ ἐπιπλήῃ, λαμπρῶνον τὴν πραγματικὴν εὐτυχίαν τῆς οἰκίας. Ἡ πρὸς τὸν κόμητα μὲν Σίμωνα δυσἀρέσκεια ἐποίησεν αὐτὴν ἥττον μὲν δυσκοινώνητον καὶ ὑπερήφανον, πλὴν οὐχ ἥττον ἐθύμωσεν.

Ἠμίλησε δὲ εἰς τὴν θυγατέρα της, εἰς τὴν κρίσιν τῆς ὁποίας εἶχε μεγάλην ὑπόληψιν.

— Δὲν εἶναι ἀδύνατον; ἠρώτησεν αὐτὴ, ὅταν ἐπεράτωσε τὴν ἐκκλησίαν της ἐκεῖνη.

— Ἀφῆσόν με νὰ σκεφθῶ περὶ τούτου, ἀπεκρίνατο ἡ κόμισσα Φλαβία μετ' ἀδιαφορίας.

Ἡ Ῥόζα εὐρίσκετο εἰς τὸ διαμάτιον τὴν στιγμὴν ταύτην καὶ ἀπεφάσιζε νὰ διημιλήσῃ ἢ ἴδια εἰς τὴν κόμισσαν. Ἠμίλει δὲ ὀλιγώτερα εἰς αὐτὴν συνήθως ἢ εἰς πᾶσαν ἄλλην τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ, διότι ἡ Φλαβία ἦτο πάντοτε σιωπηλὴ, ἀφηρημένη καὶ τεθλιμμένη· πλὴν ἡ πονηρὰ γραῖα παρατηρήσασα αὐτὴν ἀμέσως εἰσέδυσεν εἰς τὰ μυστήρια τῆς καρδίας της καὶ τοῦ νοός.

ὑπό τινά πρόφασιν ἠκολούθησεν αὐτὴν εἰς τὸ ἴδιόν της διαμάτιον. Ἐκεῖνη δὲ εἶπεν αὐτῇ τὸν τρεφόμενον ἔρωτά ὑπὸ τοῦ προτείναντος· τὴν πιστὴν στοργὴν, ἣτις χρονολογεῖται ἀπὸ τῆς νεαρωτάτης ἡλικίας τοῦ ἱεανοῦ καὶ πολυτίμου τούτου νέου εἰς τὴν μικρὰν καὶ ἀγαπητὴν αὐτῆς σύζυγον· τὴν εὐκρίνειαν μετ' ἧς ἐλύτρωσεν αὐτὴν, καὶ τὸ πάθος τὸ διακρέεστατον, τὸ ὅποιον καὶ ἄλλοτε μὲν, μάλιστα δὲ νῦν, καὶ τῷ ἀπηλιπυμένος, ἔχει εἰς τὸ ν' ἀποκτήσῃ αὐτὴν σύζυγόν του. Τῆς Φλαβίας ἡ ὑπερηφάνεια καὶ ἡ ψυχρότης τοῦ προσώπου ἐγαληνίασαν, ἀνέκφραστος δὲ τις λάμψις εὐαρεσκείας διῆλθε διὰ τῶν ὀφθαλμῶν της. Ἐν τῇ μελαγχολικῇ αὐτῆς ὑπάρξει τοιοῦτος μῦθος εἶχε τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα, οἷον αἰφνιδία τις πνοὴ μεσημβρινοῦ ἀνέμου, ἐπὶ χιονεσκοποῦς τινος κορυφῆς τῶν Ἄλπεων. Ἡ χιών διελύθη καὶ ἀπεκάλυψε ὅτι καὶ ἐκεῖ δύναται νὰ εὐρεθῶσιν ἀνθη ὑπάργοντα.

Τὴν αὐτὴν ἐσπέραν, ὅτε ἡ Ἰουστίνα ὑπῆγεν εἰς τὴν κλίνην της, ἤκουσε κρότον τινὰ εἰς τὴν θύραν. Ἠγέρθη φοβηθεῖσα μήπως ἡ δέσποινα Ἐλένη ἠσθένησεν. Πλὴν εἶδεν εἰσελθούσαν τὴν κόμισσαν Φλαβίαν, καθιστάσασα αὐτὴν. Καθήσασα δὲ ἡ κόμισσα πλησίον της τῇ εἶπεν ὅτι δὲν οὐχαριστεῖτο οὐδὲ ὄρεξιν εἶχε νὰ κοιμηθῆ τὴν θερ-

μὴν ταύτην θερμὴν νύκτα καὶ ἤλθε νὰ λεσχηνεύσῃ μίαν ἢ δύο ὥρας μετ' αὐτῆς. Ἐσιώπησε δ' ἐν τούτοις τὴν πρότασιν τοῦ κ. Μικελίνου, καὶ ἤρξατο νὰ ὁμιλῇ περὶ ἐαυτῆς, περὶ τῆς ἰδίας τῆς ἱστορίας, τοῦ ἐν ἐν τῷ μοναστηρίῳ βίου τῆς, τῶν ὀλίγων ἐβδομάδων τῶν ἐν τῷ οἴκῳ τῆς πρὸ τοῦ γάμου διελευσῶν, τῶν συμβεβηκότων κατὰ τὸν γάμον αὐτὸν, ἐν συντομίᾳ, ἔδειξεν ἰκονὴν προθυμίαν ἢ ἔρημος ἐκεῖνη ζωὴ, ἢ κενὴ ἐκεῖνη καρδίαν νὰ προσεγγίσῃ ἐαυτὴν εἰς τῆς Ἰουστίνης τὴν τρυφερωτέραν καὶ γλυκυτέραν ὑπαρξίν.

— Σοὶ λέγω ὅλα ταῦτα, εἶπεν ἡ Φλαβία, διὰ νὰ προφυλάττεσαι. Δὲν ἤθελον νὰ προξενήσω ἐμπόδια, ὅτε τὸ συνοικέσιον μεταξὺ σοῦ καὶ τοῦ κόμητος Σίμωνος διεπραγματεύετο· τοῦτο ὅμως ἐφάνη ὡς μία προδοσία εἰς τὴν μητέρα μου, ἥτις ἐπέισε τὴν καρδίαν τῆς νὰ σὰς ἀποτρέψῃ ἀπὸ τοῦ συνοικεσίου τούτου· καὶ ἐγὼ δὲ ἐσκέφθην ὅτ' καὶ ἄνευ τούτου τοῦ γάμου ἠδύνασθε νὰ εὐτυχίσετε, διότι ἐγνωρίζον πόσον ἀγαθὴ καὶ ἀπλὴ κόρη εἴσθε.— ἤδη δὲ εἴσθε πάλιν ἐλευθέραι, καὶ σὰς προτρέπω νὰ μὴ πειθεσθε νὰ ὑπανδρευθῆτε τινα, τὸν ὁποῖον δὲν γνωρίζετε ἢ τὸν ὁποῖον γνωρίζετε ἤ μὲν ἀλλὰ δὲν δύνασθαι νὰ ἀγαπάτε. Καλλίτερον θάνατος παρὰ συνοικέσιον ὡς τὸ ἰδικόν μου· ὁ σύζυγός μου εἶναι μὲν ὄντως πλούσιος καὶ εὐγενής, δηλ. ἐξ οἰκογενείας καταγομένης ἐξ εὐγενεστέρων προγόνων τῶν ἐδικῶν μου, πλὴν ἂν ἓνας *facchino* (ἀχθοφόρος) μὲ ἠγάπα, ἤθελε μὲ καταστήσει εὐτυχέστεραν.

Ὅτε δ' ἡ κόμισσα Φλαβία ἐτελείωσε τὴν λόγον καὶ ἄφησε τὴν νεάνίδα, τὰ χεῖρά της ἤσαν ὠχρότατα ἐκ τῆς συγκινήσεως, μεθ' ἧς ὠμίλησεν. Τὴν ἐπιούσαν δὲ παρεκάλεσε τὴν μητέρα τῆς νὰ ἴδῃ αὐτοπροσώπως τὸν κ. Μικελίνου, καὶ ἂν εὐχαριστηθῇ διὰ τε τοὺς τρόπους καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ αὐτοῦ νὰ ἐπιφέρῃ χαμμίαν ἀντίπραξιν εἰς τὴν πρότασιν του.

Ἡ δέσποινα Ἐλένη συνῆνεσε νὰ πράξῃ οὕτω. Ἡ συνδιάλεξις λοιπὸν ἔσχε μέγα ἀποτέλεσμα· ἡ γυναικεῖα ψυχὴ τῆς συνεκινήθη ὑπὸ τῆς ὠραιότητος καὶ τῆς γενναιοπρεπείας τοῦ μὴ ἔχοντος μὲν τίτλους εὐγενείας ἀλλὰ πραγματικῶς εὐγενοῦς τούτου ἐραστοῦ. Τοσοῦτον δὲ σεβασμῶς αὐτὸς ἐφέθη, καί τοι μεγάλην θυσίαν ἐποίησε, χάριν ἐνώσεως τοῦ μετὰ μιᾶς βλαστοῦ

τῶν Βεντιβολίων, καὶ οἱ τρόποι του, οἱ λίαν εὐγενεῖς, καὶ οἱ λόγοι του, οἱ λίαν γλυκεῖς, ἀντηχοῦντες τὴν φρικώδη γηθοσύνην τῆς νεανικῆς τῶν ἐρώτων ἡλικίας, ἐθάμβωσαν τὴν κυρίαν Ἐλένην τοσοῦτον, ὥστε ἐκεῖνη ὑπερησθεῖσα ἐντελῶς κατένευσεν.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἡ δέσποινα Ἐλένη μετὰ σοβαρωτάτου ἤθους ἀπηύθυνε τὸ ἐξῆς δίλημμα εἰς τὴν Ἰουστίνην. Τῇ εἶπε δηλ. ὅτι, ἢ ὀφείλει νὰ ζῆσῃ ἄγαμος μετ' αὐτῆς, καὶ νὰ περιποιητῆται αὐτὴν τὴν κυρίαν Ἐλένην, δηλ. μέχρι τοῦ θανάτου τῆς, καὶ μετὰ τὸν θάνατόν τῆς, ἵνα μὴ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου καὶ τῆς Καρολίνας, θὰ ἔχῃ ἰκανὰ χρήματα νὰ ζῆ ἀνεξάρτητος, ἢ ... νὰ ὑπανδρευθῇ τὸν νέον Μικελίνου, τοῦ ὁποῖου τὴν πρότασιν ἀνέφερεν εὐχαρίστως εἰς τὴν Ἰουστίνην.

— Τὸν γνωρίζετε νομίζω· διότι ἔζη εἰς τὴν γειτονίαν σας.

— Εἰς τὰ χεῖλη τῆς Ἰουστίνης ἤνθισε μειδιάμα, πλὴν ἡ δέσποινα Ἐλένη δὲν τὸ παρετήρησε καλῶς· προσέθεσε δέ· Τί θὰ ἀποκριθῆς λοιπόν;

— Εἶναι δυνατόν νὰ μὲ ἀφήσετε ν' ἀποκριθῶ, ἀφοῦ ἴδω τὸν κύριον Μικελίνου δις ἢ τρίς;

Ἡ δέσποινα Ἐλένη ἐθεώρησεν αὐτὴν ἐξεστηκυῖα καὶ ἀνήσυχος, καὶ δὲν ἤξευρε τί νὰ εἴπῃ· Ἐπειτα ὅμως θεωρήσασα αὐτῆς τὴν ἀθωότητα καὶ καὶ ἀναμνησθεῖσα τῆς μητρὸς τῆς τὴν καταγωγὴν, ἧς ἕνεκεν δὲν ἠδύνατο νὰ κρίνῃ ἀκριβῶς κατὰ τοὺς νόμους τῆς ἐθιμοτυπίας ἐδικαίωσε τὴν προστατευομένην τῆς καὶ τὴν ἐσυγχώρησεν.

Μετὰ τρεῖς μῆνας ἔπειτα ἡ Ἰουστίνη καὶ ὁ Κάρμηλος Μικελίνος ἐνυμφεύθησαν. Ἐγένοντο ἀνδρόγυνον ἤσυχον καὶ εὐτυχὲς καὶ κατόκησαν εἰς Σαν—Βενεδέτον, παρὰ τὴν ἐκκλησίαν, ἔθα ἢ εἰκὼν τῆς μητρὸς τῆς εἶχε τεθῆ. Οὐδεὶς ἦτο παρὼν ἐκτὸς τῆς δεσποίνης Ἐλένης, τοῦ Ἡγουμένου καὶ τῆς δεσποίνης Γασπάρης· ἐνοήθη παρ' ὧν ὅτι τὸ συνοικέσιον τοῦτο παρέλυσεν πάντα δεσμὸν μὲ τὴν οἰκογένειαν τῶν Βεντιβολίων· πλὴν πνοὴ τις ἰσχυρὰ βίου ζωογονοῦντος εἰσέπνευσεν εἰς τὴν καρδίαν τῆς Ἰουστίνης, καὶ διὰ τοῦτο αὐτὴ ἠδιαφόρει πρὸς τοῦτο. Ἡ γλυκεῖα ἀκτίς τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς ἐλπίδος κατεκυρίευσεν τὴν διάνοιάν τῆς εἰς πᾶσαν τὴν πνευματικὴν καὶ ὑλικὴν ζωὴν τῆς. Δὲν ἦτο πλέον ἐξησθημένη, κα-

ταταβεβλημένη καὶ ἀσθενὴ κόρη, ἀλλ' ἦτο γυνὴ ἀγαπῶσα καὶ ἀγαπωμένη, σύζυγος καλλίστη, καὶ ἡ ζωογόνος πηγὴ τῆς οἰκογενείας τῆς.

Δύο ἔτη μετὰ τὸν γάμον τοῦτον, τὴν ἡμέραν τῆς Ἀναλήψεως, τοῦ 1861, ἡ Ῥόζα ἴστατο πάλιν ὑπὸ τὰ δένδρα τῶν Κασσινῶν. Ὁ δὲ Βέππος, ὅστις εἶχε τὸ θλιβερώτατον βλέμμα ἀνδρὸς νυμφευμένου, ἴστατο παρ' αὐτῆ μετὰ τὸ αἰώνιον σιγᾶρον του εἰς τὸ στόμα, κρατῶν χρόνον διὰ τῶν κανονικῶν του ψυχημάτων εἰς τὸν χεῖμαρρον τῶν εὐγλωττιῶν τῆς Ῥόζας. Τότε αὐτὴ ὠμίλει περὶ πολιτικῆς καὶ τῶν μεγάλων μεταβολῶν τῶν γενομένων ἐν Φλωρεντίᾳ κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη.

— Βλέπεις, εἶπεν, ὅτι ὁ λαὸς δίδων τὴν συγκατάθεσιν του εἰς τὴν κυβέρνησιν πράττει τὸ αὐτὸ ὡς νὰ χύσῃ νέον αἷμα εἰς τὰς φλέβας τοῦ γέροντος. Τὰ πάντα προβαίνουν ὁμοιοτρόπως, πλὴν μὲ νέαν ζωὴν. Εἶναι δὲ οἱ ἄνθρωποι τόσο ὑπερήφανοι εἰς τὴν ὑποταγὴν των πρὸς τοὺς νόμους, τοὺς ὁποῖους ἔκαμον οἱ ἴδιοι, ὅσον ἐγὼ εἶμαι, ὅταν μεταχειρίζωμαι φόρεμα καὶ στενὸν ἂν εἶναι, τὸ ὁποῖον ἐγὼ ἔκαμα δι' ἐμαυτὴν. Δὲν ἠμπορῶ ποτὲ νὰ φορῶ φόρεμα, τὸ ὁποῖον μία ράπτρια μ' ἔκαμε· δὲν θὰ ἠσυχάσω, ἕως οὗ τὸ ἐπιδιορθώσω κατὰ τὴν ἰδίαν μου ὄρεξιν.... Ἄ... νάτους» ἐφώνησεν αἴφνης!

Τὸ αὐτὸ δὲ παλαιομαζιον μὲ τὸν αὐτὸν ἀπόπληκτον ἀμαξηλάτην καὶ τοὺς γηραιοὺς ἵππους του ἐκυλίετο τὴν στιγμὴν ἐκεῖνην θεωρηθῶν καὶ παραπλεύρως τούτων. — Ἡ δέσποινα Ἐλένη ἐπίσης καθημένη ἐν αὐτῷ ὠμίλει πρὸς ὡραίαν τινα καὶ μεγαλοπρεπῆ κυρίαν, κομψῶς ἐνδεδυμένην, τὴν ὁποίαν ἐκτὸς τῶν γλυκεῶν αὐτῆς ὀμμάτων, οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ ἀναγνωρίσῃ ὅτι ἦτο ἡ Ἰουστίνη. Ἀπέναντι αὐτῆς ἦτο ἡ Φραγκίσκη, πολὺ καλῶς διατηρουμένη καί τοι λίαν πεζῶς ἐνδεδυμένη, ὡς τροφός, καὶ εἰς τοὺς βραχίονάς της κρατοῦσα νήπιον κοιμώμενον.

— Τί ὡραία ποῦ εἶναι! εἶπεν ὁ Βέππος, δεικνύων τὴν Ἰουστίνην.

— Θαυμάζω πῶς θὰ ἐφαίνετο, ἂν ἐνυμφεύετο τὸν κόμητα Σίμωνα· Ὠραία! Τώρα εἰμπορῶ νὰ ἔχω πεποίθησιν εἰς τὸν ἐαυτόν μου.

— Σὺ; ἐψιθύρισεν ὁ Βέππος.

— Τί σὲ μέλλει; εἶπεν ἡ Ῥόζα, γελῶσα μ-

στηριωδῶς, ἀλλὰ βλέπεις, μόνον ὅτι ὁ κόμητος Σίμων ἦτο πλούσιος, πολὺ πλούσιος, αὐτὴ δὲν ἠδύνατο νὰ τὸν ἀγαπήσῃ. Ὁ σύζυγός της εἶναι πλούσιος βέβαια, ἀλλ' εἶναι καὶ τόσο καλός, ὥστε δύναται αὐτὴ νὰ τὸν ἀγαπήσῃ, καὶ ἡμεῖς αἱ γυναῖκες εἴμεθα δυστυχῆ πλάσματα, τίποτε δὲν ἠμποροῦμεν νὰ κάμωμεν ἄνευ ἀγάπης. Οἱ ἄνδρες εἶναι διαφορετικοί· πάντες εἶναι ἰχθύς καὶ ἐμβαλνουν εἰς τὴν φωλεάν των· ἀλλ' αἱ γυναῖκες πρέπει ν' ἀγαπῶνται, ἄλλως τὸ αἷμά των τρέπεται εἰς ὄξος... ἐρωτήσατε τὴν Φραγκίσκην».

Δ. Π. ΠΑΙΟΠΟΥΛΟΣ
καθηγητής

ΟΡΦΑΝΟΥ ΑΠΟΜΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ

Λάβε τὰ ἐγγράφα ταῦτα καὶ ἀνάγνωσον, ἔλεγεν ὁ κόμητος Ἀντώνιος ἡμέραν τινα πρὸς τὸν υἱὸν του Ἐρρίκον.

Οὗτος ἔλαβε ταῦτα καὶ προσηλώσας τὰ βλέμματα ἐπὶ τῆς πρώτης σελίδος Ὀρφανοῦ Ἀπομνημονεύματα! ἀνεφώνησε.

— Δυστυχοῦς νέου, ὑπέλαθεν ὁ κόμητος, ὅτι ὡς υἱὸν ἠγάπησα, προτοῦ σὺ γεννηθῆς. Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς γεννήσεώς σου ἀπαρτήρητος ἐγκατέλειψεν ἐμὲ καὶ τοὺς τόπους τούτους, οὐδὲ τὸν εἶδον πλέον. Ἐν τῷ δωματίῳ του εὗρομεν τὰς ὀλίγας σελίδας, ἃς ἔχεις ἀνὰ χεῖρας καὶ οὐδὲν πλέον. Ἐν εἶδῃ προμετωπίδος, ὡς βλέπεις, ὑπάρχει ἐπιστολὴ πρὸς ἐμὲ ἀπευθυνομένη. Ἀνάγνωσον.

Καὶ ὁ Ἐρρίκος ἀνέγνωσε.

Κ ό ρ ι ε Κ ό μ η !

Μοὶ ἐσώσατε τὴν ζωὴν καὶ τὸ δὴ σπουδαιότερον τὴν τιμὴν· μὲ ἀφήσατε νὰ ἐντροπήσω ἐπὶ εἴκοσι μῆνας εἰς τὰ γλυκύτατα ἐκεῖνα φέλιτρα, ἅτινα παῖς ἔτι ἐδοκίμασα μόνον ὅσον ἤρκει νὰ αἰσθανθῶ τὴν θλίψιν ὅτι τὰ ἀπόλεσα. Τὸ συμβᾶν, ὅπερ σήμερον χαράσσει τὴν εὐτυχίαν σας, μοὶ ἐπιτρέπει ν' ἀκολουθήσω τὴν τύχην μου. Σὰς ἐγκαταλείπω— ἴσως διὰ παρτός! σκεφθῆτε μὲ ποῦ ὁ θάνατος, καθότι δὲν αἰσθάνομαι ἐμαυτὸν τόσῳ ἰσχυρόν, ἵνα σὰς εἴπω προφορικῶς πᾶν ὅτι μοὶ ὑπαγορεύει ἡ καρδίαν μου.— Τὰ ἐγγράφα ταῦτα εἶναι τὰ ἀπομνημονεύματά μου. Ἀναγνώσατε αὐτὰ πρὸς τὸν υἱὸν σας, ὅταν οὗτος, διαγύσας τὸ μεταξὺ παιδικῆς καὶ νεανικῆς ἡλικίας διάστημα, εἰσέλθῃ εἰς τὸ στάδιον ἐκεῖνο τῆς ζωῆς, καθ' ἃ αἱ

αὐξήθησαι σωματικαὶ δυνάμεις καὶ τὸ πῦρ τῆς φαντασίας ὠθοῦσιν εἰς ἐπιθυμίας ἀγαλιωτέρων ἐλευθεριῶν καὶ ἐρίοτε ἐν μέσω τῶν οἰκογενειακῶν δεσμῶν καὶ πρὸ πάντων τῆς πατρικῆς ὑπεροχῆς. Τὰ συμβάντα μου θὰ τὸν διδάξωσιν ὅτι πικρὰ καὶ δύσβατος εἶναι ἡ ὁδὸς τοῦ εἰς τὰς ἰδίας αὐτοῦ δυνάμεις ἐγκαταλειπομένου κενίου, ὅτι εἶναι πλήρη γὰρ ἐλπίζῃ εὐδαιμονίαν μεγαλειότητα τῆς οἰκογενειακῆς, ὅτι οὐδεμία ἀγάπη παραβάλλεται μετὰ τῆς μητρὸς, καὶ τέλος ὅτι οὐδεὶς φίλος εἶναι πιστότερος τοῦ πατρὸς.—Χαίρετε.

ΣΟΛΥΓΟΜΟΙ ἢ υἱὲς γονεῶν μου.

ΙΟΥΛΙΟΣ.

Ἡ ἀνεκλάλητος χαρὰ δύο συζύγων, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς γεννήσεως τοῦ πορωτοκόου αὐτῶν, ἀναφλέγει τοὺς παλμοὺς νέου ἔρωτος!—Ἐγεννήθη, φιλάσθενος, ἀλλ' ἐν τῷ διαστήματι τριῶν ἐτῶν ἀνηρόθυμη μάνος μετὰ τῆς αἰγῆς μου τὰ ὀλισθηρὰ ὄρη, εἰς πέντε ἐπαίζον εἰς τὸ σχοινίον καὶ ἐπὶ τῆς ῥάχεως τοῦ ἵππου μου, εἰς ἐπτὰ ἔλαθον τὸν στέφανον, ὅστις ἐδίδετο ὡς βραβεῖον εἰς τὸν ἀριστεύσαντα ἐκ τῶν παίδων τοῦ χωρίου μου, εἰς τὸ τρέχειν καὶ κολυμβᾶν. Τόσον ἦσαν ἰσχυρὰ τὸ γάλα καὶ αἱ φροντίδες τῆς μητρὸς μου ἀφ' ἐνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου ἢ θέλησις καὶ ἡ τέχνη τοῦ πατρὸς μου. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην πρὸς τὰς ἀσκήσεις τοῦ σώματος προσετίθεντο βαθμηδὸν καὶ αἱ τοῦ νοῦς. Ν' ἀναγινώσκω, νὰ γράφω, ν' ἀριθμῶ, νὰ ἐξηγῶ διάφορα τῆς φύσεως φαινόμενα, νὰ δέωμαι τοῦ Θεοῦ διὰ τῶν ψαλμῶν τοῦ προφήτου, νὰ περιγράφω τὰ θαυμασία τῆς κτίσεως, διὰ τοῦ τόνου τῶν μεγάλων ποιητῶν, τὰς ἀπαρχὰς τῆς μουσικῆς, καὶ τοῦ σχεδίου. . . . Ταῦτα πάντα ἐγνώριζον δεκαετής. Καὶ πῶς! Θαυμάζω ὡς αἰεὶ τὸ ἐνθυμούμαι. Οἱ γονεῖς μου διενεμεν μεταξὺ τῶν τοῦς κόπους πρὸς ὄφελός μου, ὥστε ἡ μὲν μήτηρ μου ἐξεπαίδευε τὴν καρδίαν, ὁ δὲ πατήρ μου τὸ πνεῦμα, καὶ ἀδιακόπως χωρὶς νὰ κουρασθῶ ἢ στενοχωρηθῶ, καθότι δὲν ἐγνώριζον εἰμὴ τὸν οἶκον, τὸν ναόν, τὸν περίπατον καὶ τὰς διασκεδάσεις. Δὲν με ἐτάραττε τὸ αὐστηρὸν βλέμμα τοῦ παιδαγωγοῦ, οὐδὲ ἔθραυον τὰ ὀστά μου, ἐπὶ μακρὸν καθήμενος εἰς μηχανικὰς ἐργασίας. Τὰς μαγευτικὰς προφῆτας, καθ' ἃς καθήμενος μετὰ τοῦ πατρὸς μου, ὅτε μὲν ἐπὶ τινος σωροῦ λίθων, ὅτε δὲ ἐπὶ τῆς παραλίας, αἱ συνεται ἀπαντήσεις δὲν ἐζήτουν ματαίως τὰ παρακολουθούντα «διακτῆ!» Τὰς γλυκυτάτας ὥρας τῆς ἐσπέρας, αἱ διηγῆσεις τῆς μητρὸς μου με ἐκίνουν τὰ δάκρυα καὶ τὸν πόθον πρὸς ἀπόκτησιν τῆς δόξης! Ὅποια ἰδέαι με κατελάμβανον, ὅταν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου ἐπέσυρον τὴν εὐλογίαν τοῦ οὐρανοῦ. Ποσάκις εἰς τὴν ἰδέαν τοῦ θανάτου, δὲν ἐζήτησα παρὰ Θεοῦ τὴν χάριν, ὥστε οὐδεὶς τῶν τριῶν ἡμῶν ν' ἀποθά-

νη οὐδὲ στιγμαὴν πρὸ τοῦ ἄλλου. Ἐγὼ ἐν αὐτοῖς, ὡς ἐκείνοι ἐν ἐμοί. Ὁ Θεὸς δὲν εἰσήκουσε τὴν δέησιν τοῦ πάθους! . . . Ὁ πατήρ μου ἐπέσει πρῶτος τρωθεὶς ὑπὸ χολέρας. Μετεφέρθη διὰ τῆς βίας ἐκ τοῦ δωματίου μου εἰς τὴν κατοικίαν τῶν συγγενῶν μου. Οὐδεὶς ἠθέλησε νὰ ξενίσῃ τὴν μητέρα μου διότι ἐνηγκαλιζέτο τὸ πτώμα τοῦ πατρὸς μου καὶ ἐπὶ τεσσαράκοντα καὶ ὀκτὼ ὥρας ἦτο κεκλεισμένη μετ' αὐτοῦ. Πόσον ὑπέφερον ἡ δυστυχῆς ἐκείνη γυνή! «Ἀναλογιζομένη σέ,» μοι ἔλεγεν ἡμέραν τινὰ, «ἀπετράπη νὰ δώσω καὶ τὴν τελευταίαν ἀναπνοὴν ἐπὶ τοῦ προσφιλοῦς νεκροῦ τοῦ πατρὸς σου». Τέλος ἀνεῳχθὲν καταφύγιον καὶ εὗρέθη ὁ θάλαμος νὰ δώσῃ χριστιανικὴν ταφὴν εἰς τὸν ἀποθανόντα· οὐδεὶς ἠδυνήθη νὰ με ἀποτρέψῃ νὰ εἰέλθω πρῶτος εἰς τὸ δωματίον. Τί ἔποια ἀγνώ . . ., τεσσαράκοντα ἡμέρας διήκον εἰς τὸ καταφύγιον μετὰ τῆς μητρὸς μου. . . Ἄχ! πόσα δάκρυα.

Ἡ δυστυχῆς διετηρεῖτο ἐν τῇ ζωῇ δι' ἐμὲ, τὸν μόνον θησαυρὸν τῆς· ἀλλ' ἀπρονοήτοι περιστάσεις, ἡ ἰσχυρὰ καὶ θαυμασιὰ θλίψις πόσω θαθέως τῇ εἶχον σπαράξει τὴν καρδίαν, ὥστε δὲν ἀνέλαβε πλέον τὴν γαλήνην τοῦ πνεύματος καὶ τὴν υγείαν τοῦ σώματος.

Ἐκ τῆς ἐξοχῆς μετεφερόμεθα εἰς τὴν πόλιν.

Ἦτο ἡ νύξ τῶν Χριστουγέννων· δύο ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς μου. Ἡ χιὼν ἀνῆρχετο μίαν πῆχυν τῆς ἐπιφανείας τῶν στεγῶν. Εἰς τὸ αὐτὸ δωματίον ἐκοιμώμεθα ἐγὼ καὶ ἡ μήτηρ μου. Περὶ τὸ μεσονύκτιον—τὸ πρῶτον ἴσως ἐν τῇ ζωῇ μου—ἐλαφρὸς θόρυβος μου διακόπτει τὸν ὕπνον. . . Τίς εἶναι; φωνάζω. Οὐδεὶς ἀπαντᾷ. Ψηλαφῶ τὴν κλίνην τῆς μητρὸς μου, ἦτο κενή! Τρομερὰ προκίσησις ἐτάραξε τὴν ψυχὴν μου καὶ «Μήτηρ, ποῦ εἶσαι;» φωνάζω καὶ πάλιν. Τὴν στιγμήν ταύτην εἰσέρχεται εἰς τὸ δωματίον τετυλιγμένη εἰς λευκὴν σινδῶνα καὶ με φωνὴν δικακομμένην «Ἰούλιε, μοι εἶπεν, ἀποθνήσκω.»

—Ὁχι, δὲν ἔχει, δὲν δύναται νὰ ἔχη οὕτως! ἐκτὸς ἐμαυτοῦ ἀνέκραξα. Τί ἔχεις;

—Φλόγα, φλόγα ἐδῶ . . . ἐδῶ εἰς τὴν καρδίαν . . . ἀποθνήσκω . . . Ὁ Θεὸς ἄς σέ εὐλογήσῃ . . . ὁ πατήρ σου με περιμένει ἐκεῖ ἐπάνω . . .

—Τί εἶν' αὐτά; ἐφώνησα διακόπτων αὐτήν.

—Ἐδῶ δὲν ἀναπνέει τις, ἐξηκολούθει, ἀποθνήσκω. Ἡμίσειαν ὥραν περιεπλανώμενη εἰς τὴν αὐλὴν ἐπὶ τῆς χιόνος, ἀλλὰ τὸ πᾶν, ὡς καὶ αὐτὴ ἡ χιὼν, εἶναι φλόξ.

Ἐξέρχεται κρούω τὴν θύραν τοῦ γείτονός μου· «Πρὸς Θεοῦ, φωνάζω, ζήτησατε ἰατρὸν ἢ μήτηρ μου ἀποθνήσκει.»

—Πραῦνθητι, Ἰούλιε, μοι ἀπήνησεν οὗτος, μὴ φοβεῖσαι. Ἐρχομαι εὐθύς. . . Ἐν τούτοις θέσον ἐπὶ τοῦ μετώπου τῆς ὀλίγην χιόνα.

Λαμβάνω χιόνα καὶ εἰσέρχομαι εἰς τὸν κοιτώνα.

—Δὲν ἔχω ἀνάγκην χιόνος, οὐδὲ ἰατρῶν, τέκνον μου, μοι εἶπεν ἡ μήτηρ καθήμενη ἐπὶ τῆς κλίνης. Δὲν ἐπιθυμῶ ἢ ἱερέα . . . διότι ἀποθνήσκω. . .

Ἐὰν ὑπάρχη υἱὸς ἀγαπῶν μὴν μητέρα του, ἄς σκεφθῇ τί ἀποτέλεσμα ἔφερον αἱ λέξεις ἐκείναι· ἀποθνήσκω. Ἡ δυστυχῆς με ἠσπάζετο, με κλύογει καὶ συνεχῶς μοι ἔλεγεν «εἶναι αἱ τελευταῖαι στιγμαί, τέκνον μου. . .»

Ἐλεγεν ἀληθῶς: Ἦλθεν ὁ ἰατρὸς καὶ ἀκολούθως ὁ ἱερεὺς καὶ ἀμφότεροι ἀπεφάσισαν, ὅτι ὄφειλον ν' ἀποσπασθῶ ἀπ' αὐτῆς. Δι' ἀπάτης δὲ με ἐκλείσαν εἰς ἐκπαιδευτήριον. Ἐκεῖ ἐμαθον ὅτι ἡ μήτηρ μου ἐνοσηλεύετο εἰς τι φρενοκομεῖον ὡς τρεῖς μῆνας μετὰ ταῦτα ἀκούω συμμαθητὴν λέγοντα πρὸς ἕτερον· «Ἡ μήτηρ τοῦ Ἰουλίου ἀπέθανεν». Εἰς τὴν ἀπροσδόκητον ταύτην εἰδησιν φωνάζω ὡς μανιώδης, ῥίπτομαι κατὰ γῆς, ποιῶ ἀπόπειραν αὐτοκτονίας, ἀλλο δὲν ἰδύνατο νὰ με καταπράξῃ ἢ ἡ ἐπιβεβαίωσις ἐκ στόματος τῶν ἀνωτέρων τοῦ ἐκπαιδευτηρίου ὅτι αὐτὴ εἰσέτι ζῇ καὶ ὅτι εἰς ὀλίγας ἡμέρας θὰ μοι ἐπιτοακῇ νὰ τὴν ἴδω. Μετὰ μίαν ἐβδομάδα ἐφθασεν ἡ ὥρα τοῦ περιπάτου. Δὲν δύναμαι νὰ ὑπάγω, καθότι με ἀφῆρσαν τὸν πῖλον. Φθάνει ἡ ὥρα τῆς ἀναπαύσεως καὶ ἐπανευρίσκω τὸν πῖλον . . . φέροντα πένθος. Ἐνόμισα ὅτι θ' ἀποθάνω ἐκ τῆς θλίψεως . . . καὶ ὅμως δὲν ἐκλαυσα. Ἐστρεψα τὰ βλέμματα πρὸς τὸν Θεόν, κατεκλίθην δεόμενος καὶ με τὴν δέησιν εἰς τὰ χεῖλη ἀπεκοιμήθην. Θαῦμα πίστεως!

τὸ ἐκπαιδευτήριον.

Ἦμην δωδεκαετής. Εἶναι σκληρότατον νὰ μεταλλάξῃ τις τὴν ἐλευθερίαν τῆς παιδείας, τὸν ἀέρα τῶν ὁρέων καὶ τὴν ἡρεμίαν τῶν δασῶν μετὰ τὰ περιωρισμένα ὄρια δωματίου, μετὰ τὸ στενὸν διάστημα αὐλῆς καὶ μετὰ τὴν ἐπιβαλλομένην ἀκίνησιαν ἐν τοῖς θρανίοις τοῦ σχολείου. Καὶ ὅμως ἡ μονότονος αὐτὴ ζωὴ ἔχει καὶ τὰ θεληγερὰ τῆς, ἄτινα εὖρον εἰς τὴν ἀφοσίωσιν ἀγαθῶν φίλων, εἰς τοὺς ἐνθαρρυντικοὺς λόγους διδασκάλου καὶ εἰς τὰς συνετὰς συμβουλάς διευθυντοῦ. Ἡρεσκόμην νὰ πρωτεύω μετὰ τῶν πάντων, ἀλλὰ, προϊόντος τοῦ χρόνου, γενόμενος φιλόσοφος, ἐλυπούμην βλέπων ἐντὸς τοῦ μικροῦ ἐκείνου κόσμου, νάναφύονται καὶ ἀναπτύσσονται τὰ ἐλαττώματα καὶ τὰ πάθη ἐκεῖνα τὰ ἀποκαθιστῶντα δυστυχῆς τὰς πεπολιτισμένους κοινωνίας. Ἡ πρὸς δόξαν ἐπιθυμία μου με ὤθει πρὸς τὴν μελέτην τοσοῦτον, ὥστε ἐν αὐτῇ εὗρισκον τὴν λήθην τῶν θλίψεών μου καὶ ἐξ αὐτῆς ἠρῶμην πᾶσαν παραμυθίαν. Εἰς τὴν προσέγγισιν ὅμως τῆς προσφιλεστέρως ἐποχῆς τοῦ εἰς ἐκπαιδευτήριον εὗρισκομένου νέου, παρεδιδόμην εἰς λυπηρὰν μελαγχολίαν, καὶ καθ' ἣν ἡμέραν οἱ συμμαθηταί μου ἐνετράφον εἰς τὰς ἀγάλας τῶν συγγενῶν τῶν, καὶ ὡς δαίγμα ἀβρό-

τητος, εὐγνωμοσύνης καὶ υἱικῆς στοργῆς ἐδείκνυον αὐτοῖς τὸν καρπὸν τῆς μελέτης τῶν, καὶ ἀπελάμβαναν φιλήματα, δῶρα, ἐγκώμια, ἐγὼ ἐκαθήμην μόνος εἰς τινὰ γωνίαν, καταπατῶν τὸ βραβεῖον, ὅπερ διὰ τῆς ἐπιμελείας καὶ εὐφυίας μου εἶχον ἀποκτήσει καὶ καταρόμενος τὰ γράμματα καὶ τὰς ἐπιστήμας. Οἱ μῆνες τῶν διακοπῶν ἦσαν δι' ἐμὲ κόλασις. Μόνος μετὰ τοῦ ἐπιστάτου μου, ἐνθ' ἐγνώριζον ὅτι οἱ φίλοι μου ἐτέρποντο εἰς τὰς ἀγάλας τῶν οἰκογενειῶν τῶν, κατηφῆς καὶ σιωπηλὸς εἰς τὰς κοινὰς στοάς· ὅτε δὲ ἀνεπόλουν τὰς χαροποιὰς ἐκεῖνας ἡμέρας τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας, θλίψις κατελάμβανεν τὸ πνεῦμά μου, ὑπέκρυπτον τὸ πρόσωπον διὰ τῶν χειρῶν μου, ὑπέπνιγον τοὺς στεναγμούς μου, καὶ ὡς εἰς ἀστυλὸν κατέφευγον εἰς τὸ θυσιαστήριον ἵνα προσευχθῶ. Οἱ μοι! Καὶ ἡ ἱερά αὐτὴ καὶ τελευταία παραμυθία ὄφειλε ταχέως νὰ παύσῃ.

Ἡ πρὸς ἀνάγνωσιν μανία μου με ἔκαμε νὰ περιελθῶσιν εἰς χεῖράς μου βιβλία ψευδοῦς φιλοσοφίας. Αἱ διδασκαί, ἄς ἐκ νηπιότητος μου ἐδιδάχθην, εὐρίσκοντο εἰς τρομερὰν διαπάλην μετὰ τὰς ἡδὴ ἀνακαλυπτομένας ἢ ἀσθενῆς διάνοιαν δὲν δύναται ἐπὶ πολὺ ν' ἀνθέξῃ· ἡ ἀμφιβολία ἐν βραχεῖ κατηδάφισε ὅλον τὸ οἰκοδόμημα οὐτινὸς ἢ μήτηρ μου ἔθετο τὰς υγιεστέρως βάσεις· τότε, ναί, ἐκπύρηνθη ἐγκαταλελειμένος. Ἀποῦ ἀφαιρέσειμεν ἀπὸ τὸν ἀνθρώπον τὸ αἰσθημα τῆς ἰδίας ἀξίας, ἀρνηθῶμεν τὸ μέρος ἐκεῖνο, ὅπερ τὸν ἀποκαθιστᾷ εἰκόνα τοῦ Κλάστου, τί πλέον τῷ μένει; Ἐκ βασιλείως τῆς ὑφ' ἡλίου ἀποκαθίσταται ἄτμον τοῦ ἀπείρου χάους· Ἐὰν ἡ ἀρετὴ καὶ τὸ ἐλάττωμα εἶναι ἐν καὶ τὸ αὐτὸ, ἐσκεπτόμην, ἐὰν ἐγὼ κατ' οὐδὲν τοῦ κτήνους διαφέρω ἢ κατὰ τὸ λογικόν, ὅπερ μοι χρησιμεύει μόνον ὅπως με φέρῃ εἰς θέσιν νὰ ἐνοήσω τὴν ἀθλιότητα μου, τώρα ὅτε οὐδὲν φίλτρον με συνδέει μετὰ τῆς ζωῆς, ἥτις μοι ἀποκατέστη βάρος, οὐδὲν ἄλλο μοι μένει ἢ ν' ἀναζητήσω ἐν τῷ θανάτῳ τὸ πέρασ τῶν βασάνων. Καὶ ἐμελέτησα τὴν αὐτοκτονίαν.

Ὁ ἐπιστάτης μου εἶχε κιβώτιον, ὅπερ περιείχε δύο πιστόλια καὶ μικρὸν ξίφος ἐκλεκτῆς λεπίδος. Λαμβάνω τὸ κιβώτιον, ἀναχωρῶ τοῦ ἐκπαιδευτηρίου, τρέχω εἰς τὰς πεδιάδας, καὶ σταματῶ εἰς περιτειχισμένον τι μέρος . . . εἶναι κοιμητήριον!—Αὐτὴ εἶναι ἡ γῆ τοῦ ἀναμείνοντος τὸν ἥρεμον θάνατον, εἶπεν διερχόμενος ἐν τῷ μέσω τοῦ πλήθους ἐκείνου τῶν σταυρῶν, ὁ αὐτόχειρ δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ εἰσέλθῃ! Κάθημαι παρὰ τινι τάφῳ, λαμβάνω λίθον καὶ τεταραγμένος θραύω τὸ κιβώτιον· ἐξάγω τὸ ξίφος, ἀκολουθῶς, ὡς εἰ ἐδοκίμαζον τὴν ἀξίαν τῆς λεπίδος, τὸ πηγνύω ἐν τινι ὑαλίνῳ σταυρῷ . . . Θεῷ μου! . . . εἶχον διὰ τοῦ ξίφους διαπεράσει τ' ὄνομα τῆς μητρὸς μου . . . ἐνόμισα ὅτι τῆς διεπέρασα τὴν καρδίαν. «Συγνώμην» ἐφώνησα

κλίτων τὸ γόνυ «συγγνώμην, μήτερον μου... ὅα ζήσω πρὸς ἀνάμνησίν σου.» Καὶ ἐδέχθη.

(Ἐπίται τὸ τέλος)

I. Σ. ΜΑΝΕΣΣΗΣ.

Η ΜΕΤΡΙΟΦΡΟΣΥΝΗ

Ἄττη καθωραΐζει τὴν ἀρετὴν, ὡς ἡ αἰδὼς κοσμεῖ τὸ κάλλος· συμβαδίζει μὲ τὸ «γνώθι σαυτόν», ὡς ἡ ἐπιείκεια μετὰ τῆς δικαιοσύνης· ὑψοῖ τὴν ἀτομικὴν ἀξίαν, ὡς ἡ λιτότης ἐπανξάνει τὸ μεγαλεῖον· προστίθεισιν εἰς τὰ προτερήματα τὰ αὐτὰ θέλημα, ἅπερ ἡ εὐλιχρίεια εἰς τὴν μεγαλοφυΐαν· Τί ἐστὶ μετριοφροσύνη; Ἡ βαθεΐα καὶ ἀληθὴς συναίσθησις, ὅτι ἡ τήρησις τοῦ καθήκοντος δὲν εἶναι ἡ φυσικὸν πρᾶγμα, ἡ εὐλιχρίτης ἐπιθυμία τοῦ πράττειν τὰ δέοντα ὡς δέοντα καὶ προάγειν τὰ καλὰ ὡς καλὰ, ἐν οὐδεμιᾷ προσδοκίᾳ ἀνταμοιβῆς ἐπαίνων ἢ ἐγκωμίων, ἅτινα ἢ μετανοφροσύνη τῶν πολλῶν ἀγαπᾷ. Ὅθεν πολὺ ἀπέχονσι τοῦ εἶναι μετριοφρονοὺς οἱ τὴν πατρίδα ἐπὶ σταυροῖς καὶ παρασῆμοις εὐεργετοῦντες.

ΔΑΠΑΝΑΙ ΤΟΥ ΣΕΡΒΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Ἐδὲ ἀνήθη ἂν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πρώτου πολέμου 1876.

Δάειον καταναγκαστικὸν 1,000,000 φλωρίων. φρ. 42,000,000.

Ἐκ εἰσφορῶν ἐκ Ρωσσίας. φρ. 960,000.

Κεράλζιον εἰρήθην ἐν τῇ ἰδιαιτέρῃ τριμῆσιν τοῦ δουλοφρονηθέντος ἡγεμόνος Μιχαήλ μὲ τὴν ἐπιγραφὴν «προσφορά πρὸς τὸ ἔθνος· μου διὰ τὸν μέλλοντα πόλεμον φλ 1,000,000 Τέλος ἐννέα ἐτῶν φρ. 40,000

Τὸ ὅλον φλ. 440,000 φρ. 4,680,000.

Προῦπολ. ὑπουργείου στρατιωτικῶν. φρ. 9,540,680.

Τὸ ὅλον φρ. 24,450,680

Κατὰ δὲ τὴν διάρκειαν τοῦ δευτέρου πολέμου 1877.

Δάνειον καταναγκαστικόν, φρ. 2,000,000.

Διπλῆσις κερφλικὸς φόρος ἐπὶ 250,000 πρὸς 30 φρ. φρ. 7,500,000

Ἐκ Ρωσσίας κατὰ τὴν ἀμέδασιν τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου φρ. 6,200,000.

Προῦπολογ. ὑπουργείου στρατιωτικῶν φρ. 41,650,300.

Ἐθνικαὶ προσφοραὶ καὶ δωρεαί, φρ. 4,360,350.

28,710,650.

Ἐν ὅλῳ πρώτων ἔτος φρ. 24,450,680.

δευτέρου φρ. 28,740,650.

φράγκα. 52,861,330.

ΠΟΙΚΙΛΙΑ

Προσκληθεὶς τις εἰς μορομαχίαν ἠρρήθη, διὸ ὁ ἀντίπαλος αὐτοῦ τῷ εἶπεν ὅτι θὰ τὸν στηλιτεύσῃ εἰς τὰς ἐφημερίδας.

— Πράξον ὅπως θέλεις, ἀποχίρεται ὁ προνοητικὸς φίλος τῆς εἰρήνης, κάλλιον γὰρ γέμισω δώδεκα ἐφημερίδας ἢ μίαν νεκροθήκην.

*

Οἱ Ἴνδοι ἐκ δένδρου τιρὸς ὀνόματι κοκκοφοίνιξ καρποῦνται ἄρτον, ὕδωρ, οἶνον, ὄξος, οἰνόπνευμα, γάλα, ἔλαιον, μέλι, ζάχαριν, βελόνας, ἐνδύματα, κλωστὰς, κύπελλα, κοχλιάρια, λεκάνας, καλάθια, χάρτην, ὁδοὺς, ἰστίαι, κάλους, στεγασματα τῶν οἰκιῶν κτλ.

Η ΚΑΛΗ ΧΡΗΣΙΣ ΤΟΥ ΚΑΙΡΟΥ

(Ἐκ τῶν τοῦ Α. Χριστοπούλου).

Ἡ ἄνοιξ', εἶδες, πέρασε.

Τὸ καλοκαίρι γέρασε,

Χειμῶναςε καὶ πᾶσι.

Καὶ τώρα ἀπλησιμένα

Τὰ κρήνη ἀρθισμένα

Τὸ χιόνι τὰ χτυπάει.

Τὰ χόρτα ἐξεράθηκα,

Καὶ τ' ἄρθη ἐμαράθηκα,

Γυμνώθηκε ἡ γῆ,

Τὸ κάλλος τῆς ἐσβόσθη

Ἐς τὸ χάος ἐβυθίσθη,

Ἐς τὴν πρώτην του πηγῆ.

Ταλαίπωρη νεότητα,

Ἴδὲ τὴν ματαιότητα

Τὸ κάλλος ἀπεργάει

Καὶ τ' ἄρθος τῆς καλῆς μας

Καὶ τρυφερῆς ζωῆς μας

Μορφορα γυρνάει.

Δοιπὸν μὴ συναρπάξῃσαι,

Ἐς τὸ μέλλον μὴ ξιπάξῃσαι,

Μὲν στέργε τὸ παρόν.

Καὶ ὅσο ἔσ' ἄρθος εἶσαι,

Εὐφραΐνον, χαίρον, ζῆσε.

Μὴ χάγῃς τὸν καιρόν.